

Fremsat den 11. december 2009 af Flemming Møller Mortensen (S), Benny Engelbrecht (S) og Mette Gjerskov (S)

Forslag til folketingsbeslutning om forbedret naturbeskyttelse

Folketinget pålægger regeringen

- at opdatere registreringen af beskyttede naturarealer under naturbeskyttelseslovens § 3,
- at der i lovgivningen fastsættes frister for denne kommunale opdatering,
- at registreringen omfatter en vurdering af arealets biologiske værdi og en eventuel udvikling i positiv eller negativ retning, og
- at regeringen på baggrund af registreringen udarbejder jævnlige statistikker over udviklingen i forekomsten af beskyttede naturtyper.

Folketinget pålægger endvidere regeringen

- at sikre, at omlægning, gødskning og sprøjtning af § 3-natur helt ophører, og
- at interesseorganisationer får adgang til at forelægge Naturklagenævnet spørgsmål til prøvelse

af, hvorvidt et givet areal er omfattet eller ikke omfattet af § 3.

Folketinget pålægger yderligere regeringen

- at foranledige, at de enkelte kommuner iværksætter lovliggørelsessager igennem bl.a. sammenholdelse af nyere luftfotos med de foreliggende vejledende § 3-registreringer fra 2000 og 2006, og
- at foranledige en skærpelse af kommunernes håndhævelse af bestemmelserne og en væsentlig stramning af strafferammen for overtrædelser af naturbeskyttelseslovens § 3 for at sikre, at overtrædelser ikke kan betale sig økonomisk.

Bemærkninger til forslaget

Naturbeskyttelseslovens § 3 fastsætter en beskyttelse af en række definerede naturtyper. Med lovens ikrafttræden i 1992 fastsattes af daværende miljøminister Svend Auken en bestemmelse om, at de daværende amter skulle sikre en løbende vedligeholdelse af den vejledende registrering af § 3-arealerne, dette i forventning om, at denne forpligtelse ville blive udmøntet med passende intervaller. Med kommunalreformen overtog kommunerne forpligtelsen.

Der er i Miljø- og Planlægningsudvalget stillet en række spørgsmål til miljøministeren i folketingsåret 2008-09, MPU alm. del – spm. 361-395, vedrørende § 3-beskyttelsen. Der findes i dag forslagsstillerne bekendt ikke en aktuell fyldestgørende viden om, med hvilken hyppighed § 3-registreringerne vedligeholdes af kommunerne, ligesom der med ministerens svar på spørgsmålene ikke foreligger en forsikring om, at kommunernes løbende vedligeholdelse af registreringerne er sammenlignelige på tværs af kommunegrænser.

På By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside findes oplysninger om, at opgørelsen af § 3-arealer bygger på indberetninger fra amterne fra henholdsvis 1996 og 2006. Der fremgår imidlertid ingen oplysninger om omfanget af feltundersøgelser, som lå til grund for opgørelsen, herunder om der er foretaget samme opdateringer uden for natura 2000-områderne, der kun dækker 8,3 pct. af landarealet, som inden for.

Dermed er der en stor usikkerhed om ensartetheden af oplysningerne, herunder om der er forskel inden for og uden for natura 2000-områderne. I så fald er der ikke for de berørte lodsejere uden for natura 2000-områderne sikkerhed for samme aktualitet af registreringerne.

Dette indebærer dels betydelig usikkerhed om, hvilke arealer der i dag anses for at være § 3-arealer, dels en betydelig risiko for, at man på tværs af kommunerne ikke oplever samme adgang til opdaterede oplysninger som berørt lodsejer.

Der er i dag ikke incitament for en jordejer til at arbejde for, at arealer udvikler sig til natur og dermed omfattes af beskyttelsen. Tværtimod er der et åbenbart incitament til at søge arealerne udtaget af

beskyttelsen, f.eks. ved at undlade naturpleje, således at arealerne lovligt kan inddrages i landbrugsdrift.

Arealer kan således »vokse ind« eller »vokse ud« af beskyttelsen, men i praksis indebærer incitamenterne for lodsejerne, at andelen af beskyttede naturarealer i Danmark kan frygtes at være væsentlig faldende. Som følge af den manglende vedligeholdelse af registreringerne er der dog ikke dokumentation herfor.

Opdatering af registreringer og klare frister

Med beslutningsforslaget tilvejebringes ensartede retningslinjer for kommunerne, således at registreringerne holdes opdaterede på landsplan. Dette medfører endvidere, at lodsejere vil have samme adgang til aktuelle oplysninger uanset bopælskommune.

Beslutningsforslagsstillerne har noteret sig, at også landbruget i pressen har bakket op om en opdatering af registreringerne.

Registrering af arealernes biologiske værdi og udviklingen heri

Beslutningsforslaget indebærer, at der som noget nyt skal sikres en registrering af § 3-arealernes værdi, således at man over tid ved at sammenligne registreringerne vil få et billede af udviklingen heri. Forslaget relaterer dermed til ønsket om en generelt forbedret naturovervågning uden for natura 2000-områderne.

Ophør af omlægning, gødskning og sprøjtning af § 3-natur

Beslutningsforslaget indebærer, at enhver form for omlægning, gødskning og sprøjtning af § 3-arealer skal ophøre. Den hidtidige accept i lovgivningen af fortsættelse af »hidtidig praksis« for omlægning, gødskning og sprøjtning har udelukkende baggrund i ønsket om at afværge erstatningskrav fra lodsejere, som vil blive berørt af et forbud. Der har vist sig store vanskeligheder ved i de respektive situationer at definere »hidtidig praksis« og dermed definere lovligheden af tiltagene på et givet areal.

Tilbagevendende omlægning, gødskning og sprøjtning indebærer imidlertid ødelæggelse af de biologiske værdier. Derfor gør forslaget op med uklarhederne om definitionerne af »hidtidig praksis« samt ødelæggelsen af naturen, der følger heraf.

Adgang til prøvelse af § 3-registreringerne ved Naturklagenævnet

Der er i dag ikke adgang til for organisationer at forelægge vurderinger af, hvorvidt et areal er § 3-beskyttet, for Naturklagenævnet. Med beslutningsforslaget ændres dette, således at Naturklagenævnet fremover også vil kunne behandle sager, hvor arealer af kommuner vurderes som ikke-beskyttede. I dag behandles overvejende sager, hvor lodsejere klager over vurderinger af, at et areal er beskyttet.

En adgang for andre end lodsejeren til prøvelse af spørgsmål om, hvorvidt et areal er § 3-beskyttet, svarende til adgangen til spørgsmål om dispensationer fra bestemmelsen, vil indebære, at der skabes adgang til at prøve også dette spørgsmål i 2. instans og på nationalt niveau.

Forslagsstillerne bemærker, at en sådan bestemmelse ikke forventes at ville medføre en »lavine« af sager til Naturklagenævnet, såfremt refusion af klagegebyret vil forudsætte medhold, svarende til den gældende ordning for en række sagstyper.

Systematisk iværksættelse af lovliggørelsessager

Registreringerne er vejledende, og som lodsejer er man forpligtet til at forhøre sig hos kommunen

før iværksættelse af aktiviteter på et areal, der kan være § 3-beskyttet. Talrige eksempler på, at § 3-registrerede områder i dag er under plov, synes imidlertid at synliggøre, at dette ikke sker i alle tilfælde.

Det er ikke tilfredsstillende for retsopfattelsen blandt hovedparten af lodsejerne, der respekterer § 3-beskyttelsen, at der er tvivl om forfølgelsen af overtrædelsessager.

At der er tvivl om, hvorvidt overtrædelser forfølges, er heller ikke befordrende for en forebyggende effekt.

Derfor iværksættes med beslutningsforslaget en systematisk gennemgang og lovliggørelse af reelle og potentielle overtrædelsessager. Der gennemføres en landsdækkende gennemgang af lokaliteter, der fremstår markeret som beskyttede på kort, men på luftfotos fremstår som opdyrkede.

Skærpelse af strafferammen for overtrædelse

Der er endvidere eksempler på åbenlyse og bevidste overtrædelser af naturbeskyttelseslovens § 3. Dette skyldes formentlig både politiets meget begrænsede ressourcer og erfaringer på dette område og den meget begrænsede strafferamme med bøder på få tusinde kroner for overtrædelser, som kan indebære en fortjeneste på mange tusinde kroner. Med beslutningsforslaget skærpes strafferammen.

*Skriftlig fremsættelse***Flemming Møller Mortensen (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedret naturbeskyttelse.

(Beslutningsforslag nr. B 89).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.